

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 1 kwietnia 2005 r

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach i ustawy o udzielaniu
cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 marca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach i ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

1) w art. 1 po pkt 17 dodaje się pkt 17a w brzmieniu:

"17a) w art. 50 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu oznaczonego w wizie oraz przed upływem okresu ważności wizy, chyba że uzyskał przedłużenie wizy albo zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.";

2) w art. 1 w pkt 18, w art. 53 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Za członka rodziny cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 13 i art. 54, z zastrzeżeniem ust. 3, uważa się:

- 1) osobę pozostającą z nim w związku małżeńskim uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) małoletnie dziecko tego cudzoziemca i osoby pozostającej z nim w związku małżeńskim uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej, w tym także dziecko przysposobione;
 - 3) małoletnie dziecko tego cudzoziemca, w tym także przysposobione, pozostające na jego utrzymaniu, nad którym cudzoziemiec sprawuje faktycznie władzę rodzicielską;
 - 4) małoletnie dziecko osoby, o której mowa w pkt 1, w tym także przysposobione, pozostające na jej utrzymaniu, nad którym sprawuje ona faktycznie władzę rodzicielską.";
- 3) w art. 1 w pkt 18, w art. 53 w ust. 7 w pkt 1 oraz w ust. 8 skreśla się wyrazy "i leczenia";
- 4) w art. 1:
- a) w pkt 18, w art. 53 w ust. 7 skreśla się pkt 3;
 - b) w pkt 23 w lit. b średnik na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c w brzmieniu:
"c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:
"5a. Cudzoziemiec, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1, 2, 7, 9, 13 i 14, jest obowiązany dołączyć do wniosku także tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym przebywa lub zamierza przebywać oraz dokumenty potwierdzające wysokość kosztów zamieszkania.
5b. Za tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym cudzoziemiec przebywa lub zamierza przebywać, nie uznaje się umowy użyczenia lokalu, chyba że użyczającym jest jego zstępny, wstępny, lub małżonek, rodzice małżonka lub rodzeństwo cudzoziemca.";
- 5) w art. 1 w pkt 18, w art. 53 ust. 10 otrzymuje brzmienie:
"10. Dochód, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, po odliczeniu kosztów zamieszkania, przypadający na każdego członka rodziny pozostającego na utrzymaniu cudzoziemca lub na cudzoziemca, gdy jest osobą samotną, musi być wyższy niż

wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 i Nr 99, poz. 1001).";

- 6) w art. 1 w pkt 21, w art. 57 w ust. 1 w pkt 9 wyrazy "niezgodnie z przepisami ustawy, ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej" zastępuje się wyrazem "nielegalnie";
- 7) w art. 1 w pkt 23 w lit. a, w ust. 2 wyrazy "art. 53 ust. 2 pkt 2 i 3" zastępuje się wyrazami "art. 53 ust. 2 pkt 3 i 4";
- 8) w art. 1 w pkt 25, w art. 62 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. W przypadku innym niż wydanie decyzji o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca informuje Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o złożeniu przez cudzoziemca wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony i sposobie załatwienia sprawy.";
- 9) w art. 1 w pkt 27, w art. 65 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

"Zezwolenia na pobyt cudzoziemca długoterminowego WE udziela się cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bezpośrednio przed złożeniem wniosku, legalnie i nieprzerwanie, co najmniej przez 5 lat, który posiada:";
- 10) w art. 1 w pkt 27, w art. 65 w ust. 1 w pkt 1 skreśla się wyrazy "i leczenia";
- 11) w art. 1 w pkt 27, w art. 65:
 - a) w ust. 1 skreśla się pkt 3,
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, po odliczeniu kosztów zamieszkania, przypadający na każdego członka rodziny pozostającego na utrzymaniu cudzoziemca lub na cudzoziemca, gdy jest osobą samotną, musi być wyższy niż

- wysokość dochodu, od której przyznaje się świadczenia pieniężne z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.",
- c) skreśla się ust. 4;
- 12) w art. 1 w pkt 27, w art. 70 wyrazy "powinien przebywać nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami ustawy, ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej," zastępuje się wyrazami "powinien przebywać legalnie i nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej";
- 13) w art. 1 w pkt 27, w art. 71:
- a) w ust. 5 w pkt 2 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
- "3) tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym przebywa lub zamierza przebywać oraz dokumenty potwierdzające wysokość kosztów zamieszkania.",
- b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
- "5a. Za tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym cudzoziemiec przebywa lub zamierza przebywać, nie uznaje się umowy użyczenia lokalu, chyba że użyczającym jest jego zstępny, wstępny, lub małżonek, rodzice małżonka lub rodzeństwo cudzoziemca.";
- 14) w art. 1 w pkt 27, w art. 71b ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- "3. W przypadku innym niż wydanie decyzji o udzieleniu zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca informuje Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o złożeniu przez cudzoziemca wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE i sposobie załatwienia sprawy.";
- 15) w art. 1 w pkt 46, w art. 100g w ust. 2 skreśla się wyrazy "art. 100g";

- 16) w art. 1 w pkt 46, w art. 100g:
- a) w ust. 2 skreśla się wyrazy ", o czym niezwłocznie zawiadamia centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej",
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 - "3. Komendant Główny Straży Granicznej niezwłocznie zawiadamia centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej:
 - 1) o odmowie udzielenia lub cofnięciu zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną;
 - 2) o najbliższym terminie, w którym wykonanie tranzytu drogą powietrzną będzie możliwe - w przypadku odmowy udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na tranzyt drogą powietrzną na podstawie ust. 1 pkt 5.";
- 17) w art. 1 w pkt 46, w art. 100i w ust. 1 w pkt 2 skreśla się wyrazy "(Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399, z późn. zm.)";
- 18) w art. 1 w pkt 59 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 60 w brzmieniu:
"60) w art. 148 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
"7) nie opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji:
 - a) o odmowie udzielenia lub cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony,
 - b) o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się,
 - c) o cofnięciu zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE,
 - d) o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.";
- 19) w art. 2 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:
"7a) art. 22 otrzymuje brzmienie:
"Art. 22. Organ przyjmujący wniosek poucza cudzoziemca, w języku dla niego zrozumiałym, o zasadach i trybie postępowania o nadanie statusu uchodźcy, o przysługujących mu prawach, ciążących na nim

obowiązkach i o skutkach prawnych ich niewykonania oraz informuje o organizacjach, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców.";"

- 20) w art. 2 w pkt 10, w art. 30a w ust. 1 wyrazy "przed upływem roku" zastępuje się wyrazami "po upływie roku";
- 21) w art. 2 w pkt 15 w lit. b, w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
"1) przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich;"
- 22) w art. 8 w lit. a w zdaniu wstępnym wyrazy "pkt 8 i 9" zastępuje się wyrazami "pkt 8-10".

WICEMARSZAŁEK SENATU

Kazimierz KUTZ

UZASADNIENIE

Po rozpatrzeniu ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach i ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw, Senat proponuje wprowadzenie do jej tekstu 22 poprawek.

Pierwsza grupa uchwalonych poprawek ma na celu pełne dostosowanie regulacji ustawowej do postanowień dyrektyw implementowanych niniejszą nowelizacją. Poprawki nr 2 i 7 modyfikują definicję członka rodziny cudzoziemca będącego rezydentem długoterminowym Wspólnot Europejskich (WE), w celu jej pełnego dostosowania do postanowień dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin. Poprawki nr 11 i 13 zmierzają do tego, aby obowiązek okazania przez cudzoziemca ubiegającego się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego, w którym przebywa lub zamierza przebywać, nie stanowił bezpośredniej i wyłącznej przesłanki do odmowy udzielenia tego zezwolenia. Poprawki modyfikują również zasady obliczania dochodu, który musi wykazać cudzoziemiec, aby uzyskać zezwolenie, poprzez niewliczanie do tego dochodu kosztów zamieszkania. Zdaniem Senatu, rozwiązanie zgodnie z którym brak tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego jest podstawą do odmowy udzielenia zezwolenia (zmienione: art. 67 pkt 1 ustawy o cudzoziemcach w związku z art. 65 ust. 1 tej ustawy), nie jest zgodne z Dyrektywą Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich, będących rezydentami długoterminowymi. Dyrektywa uprawnia do żądania od osoby ubiegającej się o uzyskanie statusu rezydenta długoterminowego WE dokumentacji dotyczącej zakwaterowania (art. 7 ust. 1 dyrektywy), ale nie uprawnia do uznania braku takiej dokumentacji za przesłankę uzasadniającą odmowę udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE (art. 7 ust. 3 dyrektywy). W celu uzyskania spójności rozwiązań określających wymogi uzyskania zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego WE i zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony udzielanych między innymi rezydentom długoterminowym WE, którzy uzyskali status rezydenta w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, zmodyfikowano odpowiednio wymogi dotyczące tych cudzoziemców (poprawki nr 4 i 5). Poprawka nr 19 zobowiązuje organ przyjmujący wniosek o nadanie statusu uchodźcy, do poinformowania cudzoziemca o organizacjach, które zajmują się sprawami uchodźców, dostosowując w ten sposób przepis do postanowień dyrektywy Rady 2003/9/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiającej minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl.

Druga grupa poprawek zmierza do dokonania niezbędnych uzupełnień wynikających z wprowadzenia w ustawach regulujących status cudzoziemców, instytucji rezydenta długoterminowego WE (poprawki nr 1, 18 i 21). Pierwsza z wymienionych poprawek zmierza do tego, aby uzyskanie przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego, stanowiło jedną z podstaw do niewykonania obowiązku opuszczenia terytorium RP przez tego cudzoziemca. Druga poprawka uzupełnia nowelizację o konieczne zmiany w zakresie przepisów karnych zawartych w ustawie o cudzoziemcach, natomiast trzecia - uzupełnia wykaz cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, którym nie jest przyznawana pomoc w okresie tego postępowania, o takich cudzoziemców, którzy przebywają na terytorium RP na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE.

Senat proponuje również przyjęcie kilku poprawek precyzujących rozwiązania ustawowe. Poprawki nr 6, 9 i 12 mają na celu uproszczenie przepisów w zakresie, w jakim dotyczą one cudzoziemców, których sytuacja prawna na terytorium RP jest regulowana przepisami ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz usuwają wątpliwość dotyczącą kręgu cudzoziemców, którzy mogą uzyskać status rezydenta długoterminowego WE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Doprecyzowaniu uległy również przepisy określające obowiązek wojewody w zakresie informowania Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o sposobie załatwienia wniosków dotyczących zezwoleń wydawanych na podstawie niniejszej ustawy (poprawki nr 8 i 14) oraz okoliczności, w których Komendant Główny Straży Granicznej jest zobowiązany poinformować centralny organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o najbliższym terminie, w którym będzie możliwe wykonanie tranzytu cudzoziemca drogą powietrzną (poprawka nr 16).

Przyjmując poprawkę nr 20 skorelowano przepisy, na podstawie których cudzoziemiec, wobec którego toczy się postępowanie o nadanie statusu uchodźcy, będzie mógł uzyskać zaświadczenie uprawniające go do poszukiwania i podejmowania zatrudnienia (tj. przepis art. 30a ust. 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. h ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). W pierwszej z wymienionych ustaw zawarty został przepis, który uprawnia cudzoziemca, wobec którego toczy się postępowanie o nadanie statusu uchodźcy, do uzyskania zaświadczenia stanowiącego podstawę do ubiegania się o pracę, jeżeli decyzja o nadaniu statusu uchodźcy nie została wydana przed upływem roku od dnia złożenia wniosku,

bez winy wnioskodawcy; w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, mowa jest o osobach ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, którym po upływie roku od dnia założenia wniosku nie została wydana przedmiotowa decyzja.

Poprawki nr 3 i 10 zmierzają do tego, aby dochód, który musi wykazać cudzoziemiec ubiegający się o wydanie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony albo o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego, była ograniczona wyłącznie do dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania tego cudzoziemca i członków jego rodziny, bez kosztów leczenia. Argumentem przemawiającym za takim rozwiązaniem jest, zdaniem Senatu, fakt, iż niezależnie od posiadania odpowiednich dochodów cudzoziemiec musi mieć ubezpieczenie zdrowotne lub potwierdzenie pokrycia kosztów leczenia na terytorium RP.

Poprawki nr 15, 17 i 22 mają charakter techniczno-legislacyjny.